Man følte sig sikkert ikke som verdens stærkeste mand, hvis man for 100 år siden ankom til denne trappe for at låne penge.

Kreditforeningen gør nu tiptipoldebørnene klogere

Viborg Private Realskole overtog for fem år siden Nykredits ejendom i hjertet af Viborg, og det er en ejendomsovertagelse, som forpligter. Hack Kampmanns imponerede bygning stod færdig i 1906.

Ole Bjærge
oleb@viborgfolkeblad.dk

VIBORG: Det tog sin tid at bevæge sig fra Fjends Herred til Viborg for 115 år siden, men nu og da var der ingen vej udenom.

Hesten blev spændt for den pæneste vogn, og fra dragkisten havde bonden fundet det mørke sæt tøj frem, som skulle han til begravelse.

Hans "glæde" over turen kunne måske sammenlignes med "fornøjelsen" ved en jordfæstelse af et nærtstående familiemedlem, for ingen lånte penge for sjov, men nu var den der jo altså - kreditforeningen - og den var skabt for netop at gøre bondemandens trængsler færre.

I 1906 fandt Kreditforeningen af Landejendomsbesiddere i Nørrejylland den base, som den skulle have de næste 99 år, og det var Hack Kampmann, som tegnede det imponerende bygningsværk på hjørnet af Boyesgade og Sct. Mathias Port i hjertet af Viborg.

Der blev ikke sparet på noget, og det var der naturligvis flere grunde til. Man byggede dengang med respekt for fremtiden. Det skulle i hvert fald ikke hedde sig, at murene og lofterne brasede sammen. Og så gjorde det heller ikke noget, at låntagerne ved deres blotte tilstedeværelse følte sig mere end en smule andægtige.

FAKTA

HACK KAMPMANN

- Blev født i 1856 i Ebeltoft.
- Døde i 1920 i København.
- Dansk arkitekt og professor ved Kunstakademiet 1908-18.
- Fik sit gennembrud med Provinsarkivet i Viborg (1889-91).
- 1892-1920 var han kgl. bygningsinspektør for det nordlige Jylland, hvor han opførte bl.a. Statsbibliotekets første bygning i Aarhus 1898-1902 og Aarhus Teater (1897-1900) samt bygninger i bl.a. Viborg, Aalborg og Hjørring.
- Står desuden bag bygninger som Københavns Politis berømte hovedsæde og Marselisborg Slot.

DEN STORE DANSKE, WIKIPEDIA

Respekt

En bred trappe af sten fører op til kreditforeningens hoveddør, der som alt andet træværk i bygningen vist mest består af egetræ, der jo kendetegnes ved sin soliditet og sin evne til at overlever dusinvis af generationer. Selv mosevand kan det klare. Ja, ligefrem stærkere bliver det af et par tusind år på bunden af en syreholdig mose.

Ingen har nu smidt bygningen i mosen, selvom Nykredit forlod den for fem år siden. Kreditinstituttet havde ikke længere brug for så meget plads, så det ledte efter en køber. Langt skulle der ikke ledes, for 50 meter væk ligger en anden kendt Viborg-institution, der havde behov for mere plads.

Viborg Private Realskole var nemlig vokset i flere år, og skolen ville faktisk gerne udvide, så den lange venteliste kunne afkortes lidt. Derfor indledte "kreditten" og VPR (Viborg Private Realskole) forhandlinger om en overtagelse.

- Det var meget vigtigt for Nykredit, at bygningens nyere ejere ville passe på den og anvende den i respekt for den lange historie, der knytter sig til bygningen. Det kunne vi godt forstå, og det er også et ønske, som vi ville imødekomme, fortæller leder af VPR, Lisbeth Rose-Hansen.

Unge mennesker

Skolen har naturligvis indrettet bygningen, så den kan anvendes til skole. Den huser overbygningen - altså ottende til tiende klasse.

- Naturligvis har vi ændret noget, men vi har bestræbt os på at bevare så meget som muligt, og mange af de ændringer, vi har lavet, kan ikke ses, med mindre man kigger godt efter, siger skolelederen.

Det betyder blandt andet, at de mange små skilte på væggene er bevaret. Der samme er malerierne på væggene og ikke mindst de imponerende mosaikruder ved trappepartiet, der binder etagerne sammen.

Trappen var - og er måske stadig - den største "svævende" stentrappe i Danmark. Den blev udført, med lokale hjælpe ganske vist, af et stenhuggerfirma fra Lysekil i Sverige.

- Der kommer jo mange gæster i bygningen, og alle er imponeret over, at den fremstår så flot til

FAKTA

SERIE OM HACK KAMPMANN

For tiden bringer vi en serie om arkitekten Hack Kampmand, der har sat sit præg på bybilledet i flere østjyske byer. Han har tegnet markante bygninger i Viborg, Aarhus, Randers og Horsens.

Viborg Private Realskole har i fem år ejet kreditforeningen, der stod færdig i 1906. Tegnet af Hack Kampmann.

trods for, at der hver dag færdes så mange unge. Det skyldes naturligvis, at bygningen er solid, men det skyldes bestemt også, at alle passer virkelig godt på den, siger Lisbeth Rose-Hansen.

Det kan i hvert fald nogle af eleverne bekræfte.

- Man kan godt mærke, at bygningen er noget helt særligt, og der er en speciel stemning her, som jeg i hvert fald aldrig har oplevet før, fortæller 15-årige Julie Østergaard fra 8. U.

I nogle uger var en del af eleverne "forment" adgang til bygningen under corona-krisen. De fik i stedet lov til at gå i det spritnye gymnasium ved banegården i Viborg.

- Vi var helt bange for, om de mon var blevet så glade for det flotte nye gymnasium med alle dets moderne ting, at de ikke ville tilbage, men det ville de. De var rigtig glade for at komme ind i den

Der blev ikke sparet på egetræet.

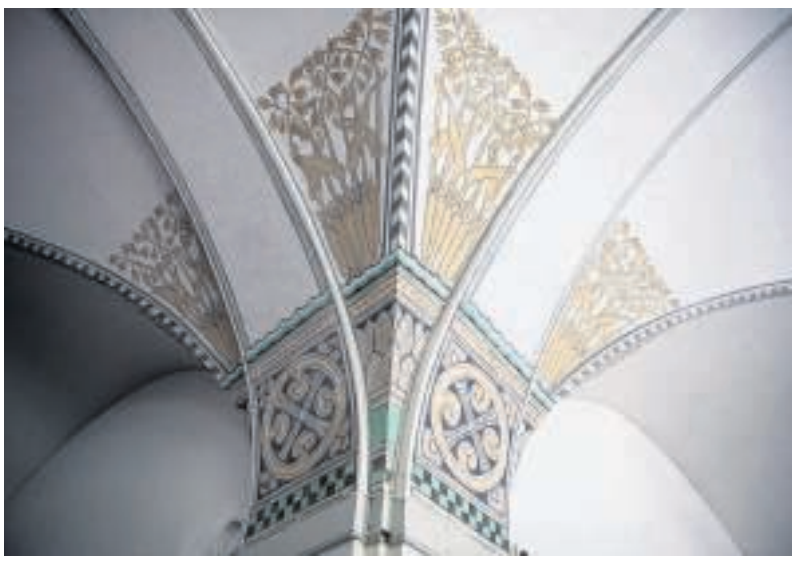

Hack Kampmann kunne lide at lege med stilarter og tidsaldre.

gamle bygning igen, siger Mona Frandsen, der som lærer i overbygningen har sin daglige gang i "Kreditten", som VPR kalder afdelingen.

Skolen har netop købt den villa, som i årtier var direktørbolig. Sådan en skulle man jo have engang. Ejendommen har i en årrække været ejet af Palads Hotel, der er nabo til kreditforeningen. Skolen vil flytte 10. årgang over i villaen.